

castris profectus, ad eam partem peruenit.

Ibidem: Ad Cæsarem de pace miserunt.

Ibidem: De media nocte missus equitatus.

Horatius: Ut iugulēt homines surgunt de nocte latrones.

Ouidius de Ponto: Terráq; de fructu q̄ sit amara docet.

Ibidem: Quæ proprium mixto de sale pondus habet.

Idē ad Corinnam: Hei mihi de monitis torqueor ipse meis.

T. Liuius ab urbe condita: Quæro de te, arbitreris ne.

Papinianus ad Senatuscō. Trebel. lege: Hæredes: Peto de te
uxor charissima.

¶ EX.

Cicero Attico: Quæsiuit ex eo, placeret ne iudices à Præto-
re legi?

Ibidem: Cum autem ex eo quæreret quid uideret.

Idem de Diuina. C. Marium cum fascibus laureatis quære
re, quid tristis esses?

¶ DICERE testimonium, & testimonia.

QVàm pulchrum est bone deus hoc quoq; dicendi ge-
nus, quod ex uno, eodemq; thesauro bonorum auto-
rum nuper erui, à paucis (ut arbitror) consideratum, cum
optima quæq; sine attentione prætereuntur. Dicere enim
testimoniū, uiri illi clarissimi proferri solebant eo modo lo-
quendi, quo aut testificari, aut probare etiam dici ceptū est.

Cicero de Oratore: Num igitur placet cum de eloquentia
præcipias aliquid etiam de testimonijs dicendis, quasi in
arte trade?

Idem ad Quintum fratrem: Cum testimonium secundum fi-
dem & religionem grauissime dixissem.

- Idem pro Sylla: Cur dixisti testimonium in alios?
- Ibidem: Qui in illum testimonia grauiā dixerunt.
- In eadem oratione: Qui testimonium de coniuratione dixi.
- In Verrem: Qui priore actione ita testimonia grauius uehementerq; dixerunt, ut Artemonem Ceturupinum legatum & publice testem, Quintus Hortensius accusatorem, non testem esse dixerit.
- In eundem: Nunq; post populi Romani nomen ab Siculis auditum & cognitum Agyrimēses contra quēq; infimū ciuem Romanū dixisse, aut fecisse quippiam, qui nunc contra prætorem populi Romani magnis iniurijs, & magno dolore publice testimonium dicere cogentur.
- In eundem: Num expectatis dum Lucius Metellus is qui multos in istum testes imperio, & potestate decernit, idem absens, & de istius scelere, improbitate, audacia testimonium dicat?
- In eundem: Sed ornatiores tuo iudicio, ad testimonia dicenda uenerunt.
- Idem pro Cluentio: Non recito testimonia hominum honestissimorum, quæ in Stalenum sunt dicta.
- Ibidem: Falsumue testimonium dixerit.
- Idem pro Cluentio: Neq; cognitum commemorauī, neque testimonium dixi.
- Idem pro C. Planco: Multi etiam communes inimici rerum omnium, qui ita semper testimonium de ambitu dicunt.
- Idem pro L. Flacco: Mortuus est aculeo iam dimisso, ac dicto testimonio.
- Ibidem: Qui autem dicit testimonium ex nostris hominibus, ut

bus, ut se ipse sustentat.

Ibidem: Ut qui ante dictum testimonium sibi temperarit.

In eūdem: Pueri autem Sisennæ, credo qui audiuisent, quæ in istum testimonia essent dicta, oculos de isto nunq̄ enjere, neq; ab argento digitum discedere.

In eundem: Melitensis Diodorus est, qui apud uos antea testimonium dixit.

In eundem: Tamen quoniam hæc à maioribus constituta accepissent testimonium nequid dicerent.

Idem de natura deorum: Diogenes quidem Cynicus dicere solebat, Harpalum, qui temporibus illis Prædo felix habebatur, contra deos testimonium dicere, quod in illa fortuna tam diu uiueret.

Scauola de testibus: Inuiti testimonium dicere nō coguntur.

Vulpianus de testamentis: lege, Quod testamento: Mulier testimonium dicere in testamento non poterit.

Gaius de testamentis: lege, Cum lege: Et eo amplius ut putant quidam, neue ipsi dicatur testimonium.

Archadius de testibus: lege, Testimoniorum: Ex his quibus nō interdicitur testimoniū, nec ulla lege à dicendo testimonio excusantur.

Calistratus eodem titu. lege, Testium: Lege Iulia de ui cauetur, ne hac lege in reum testimonium dicere ei liceret. & subdit: Qui ob testimonium dicendum, uel non dicendum, pecuniam accepisse iudicatur.

Cicero in Vatiniū testem: Cum ante Lelius Nutricula seditiosorum omnium testimonium diceret.

Idem pro Marco Cælio: An grauis, sapiens, moderatusq;

uir religioſe teſtimonium dixiſſe uideatur.

Idem pro Sexto Roſcio Amerino: Teſtimonium etiam in Sex. Roſ. dicturus eſt.

Ibidem: Vt in minimis rebus ampliffimi homines teſtimonium de ſua re non dicerent.

Ibidem: Teſtimonium non diceret.

Aſconius Pedianus: Vltimæ teſtimonium dixerunt.

Idē: Dixerunt in eum inſeſti teſtimonia principes ciuitatis.

Idē: Quod Siculi, qui antea publice teſtimonium dixerant.

Idē: Apud antiquos & de auditiōe teſtimonium dicebatur.

Idem: Si teſtimonium aduerſus eum diceret.

T. Liuius ab urbe condita: Quod falſum aduerſus ſe teſtimonium dixiſſet.

Idē pro L. Cornelio Balbo: Et teſtimonium dixiſſet publice.

¶ DICERE cauſam.

Dicere cauſam, dicere diem, dicere ius, dicere ſententiam, dicere legem, modi ſunt dicendi diuerſi, diuerſa ſignificantes. Eſt enim dicere diem, certam diem reo conſtituere, ut accuſetur. Dicere cauſam eſt, cum reus accuſationibus re ſpondere cogitur. Dicere ius eſt, cum iudex iuſtitiam reddit uel miniſtrat. Dicere ſententiam, cum quis (ut inepte dicunt) uotum ſuum dat, uel opinionem ſuam dicit. Dicere legem eſt, quod præfigere, præſcribere quid opus ſit factu. Plau. in Menech. Apud ediles prælijs factis plurimis, peſſimisq; dixi cauſam.

Terentius in Adelphis: Aduerſum ne illam cauſam dicerē, cui ueneram aduocatus.

Cicero pro Sex. Roſcio Amerino: Ea nos hoc tempore utimur

mur, qui causam dicimus.

Ibidē: Causam dicit is, qui unus relictus ex illorum nefaria
cæde restat.

Idem in Verrem: Fuit nundinatio aliqua, & isti nō noua ne
causam diceret.

Ibidem: Quis non pertimescat causam dicere dominos?

Ibidem: Causa dicta, damnati sunt.

Cæsar in commentarijs: Orgetorigem ex uinculis causam
dicere coegerunt. & subdit: Die constituta causæ dictionis.

Titus Liuius ab urbe cōdita: Virgo Vestalis de incæsto cau-
sam dixit.

Ibidem: Semel causam dixit.

Idem de bello Macedonico: Scipio iussus dicere causam, ora-
tionem magnificam de rebus ab se gestis exorsus est.

¶ INDICTA causa.

Cicero in Verrem: Indicta causa in uincla coniecit seruos.

¶ DICERE diem.

Plautus in Asinaria: Quem uideam æque esse mœstum, ut
quasi dies si dicta sit.

Idem in captiuis: His diem dicam, irrogabo mulctam.

Cicero pro Milone: Diem mihi credo dixerat, mulctam ir-
rogarat.

Titus Liuius ab urbe condita: Cesonī capitis diem dicit.

Ibidem: Accusatorem primum Virginium, & Appiū reum
deligunt, cum diem Appio Virginio dixisset. Appius sti-
patus patritijs iuuenibus in forum descendit.

Ibidem: Rei capitalis diem Posthumio dixerunt.

Ibidem: Rei capitalis diem dicere.

Idem

Idem de bello Maced. P. Scipioni Africano duo Q. Petiliū diem dixerunt.

Cicero pro T. Annio Milone: Diē mihi credo dixerat, multam irrogarat actionem perduellionis intenderat.

¶ DICERE Ius.

Cicero in Verrem: Audistis ob ius dicendum Q. Varium dicere procuratores suos isti centum & triginta milia nummū dedisse?

Idē de prouincijs Cōsularibus: Emisti grādi pecunia, ut tibi de pecunijs creditis dicere liceret ius in liberos populos. & subdit: Id emptū ita uēdidisti, ut aut ius nō diceres, aut bonos ciues Romanos euerteres. & subdit: Perseuerauit ius publicano non dicere.

Ibidem: Non offendebantur homines in eo, neque moleste ferebant abesse à foro magistratum, non ius dici, non iudicia fieri.

Ibidem: Isti pecuniam ob ius dicendum dedisse.

Plautus in Menechmis: Iuris ubi dicitur dies, simul patronis dicitur.

T. Liuius ab urbe cōdita: Aut ius de pecunia credita diceret.

Idem pro Lucio Flacco: Qui anno ante Romæ ius dixerat.

¶ DICERE sententiam.

Cicero in Verrem: Mos est Syracusis, ut si qua de re ad senatum referatur, dicat sententiam qui uelit, nominatim nemo rogatur.

Ibidem: Ut quisq; ætate, & honore antecederet, ita sententiam dixit ex ordine. & subdit: Cum surgeret nemo, neque sententiam diceret.

Idem

Idem ad Atticum: Nocet interdum Reipub. Cato, dicit em̄ tanq̄ in Platonis Rep. non tanq̄ in Romuli fece sententiā. Idē in Philippica quarta: Ut sententiæ de summa Reipublicæ libere dici possint.

Ibidē: Me consule sententiæ salutare dictæ sunt, quibus ad hanc diem uiximus.

Idem in Philippica xiiij. Qui hoc loco sententias dicimus. Cælius Ciceroni: Consulem designatum primum sententiam dicentem.

¶ DICERE legem.

Horatius: Prudens emisisti uitiosum, dicta tibi lex est.

¶ DVCERE sortem, uitam, spiritum.

DVcere sortem, uitam, spiritum. *sorti ui. uiuē. spirare.*
Cicero in Verrem: Sors ducitur, Quamobrem? Nemo erat uoluntarius laudator præturæ tuæ.

Vergilius: Stat ductis sortibus urna.

Cicero pro lege Manilia: Cum uestros portus, atq; eos portus, quibus uitam, & spiritum ducitis, in Prædonum fuisse potestatem sciatis.

¶ DARE uitio, crimini, Vertere uitio.

DAre uitio, uertere uitio, dare crimini, id est, quod corruptissime dicitur inculpare.

Plautus in Epidico: Quis erit, qui id uertat uitio?

Idem in Milite: Ne quis tibi hoc hodie uitio uertat.

Terentius in Andria: Nūc quam rem uitio dent, quæso animaduertite.

Cicero in Bruto: Quin etiam memini cum in accusatiōe sua

Q. Gallio crimini dedisset, sibi eum uenenum parauisse.

¶ DARE pignori.

DARE pignori, idem est, quod oppignorare. Sed hic etiã modus dicendi obseruandus est.

Plautus in Mostellaria: Heri xl. etiã dedit hucusq; pignori.

¶ DICET aliquis. Roget aliquis.

DICET aliquis, Roget aliquis, modus est dicendi, quo inepte dicunt, Forte aliquis mihi dicat, uel Si quis me roget.

Cicero in Paradoxis: Quid est igitur, quæret aliquis bonũ?

¶ DEICERE oculos.

DEICERE oculos, celeritatem aliquando significat, aliquãdo præ pudore submittere.

Cicero in Verrem: Si tantulum oculos deiecerimus præsto esse insidias.

¶ DEPONENTIA passiuã.

NEC est prætermittendum, esse apud perfectos illos auctores Depoñentia nonnulla, quæ in Participijs plerunque passiuæ ponantur, quorum uel pauca collegi de multis, ut palàm sit nullam aliam esse Grammaticam, quàm modum loquendi, quem aut obseruare, & imitari necesse sit eum, qui Latinus dici cupit, aut si id neglexerit in sua barbarie contabescere.

Cicero Attico: Sed ea omnia mihi sunt patienda.

Eidem: Te etiam, atque etiam oro, ut me totum tuendum suscipias.

Idem pro M. Cælio: Magnum crimẽ, uel in legatis insidianis, uel in seruis ad hospitem domi necandũ sollicitandis.

Idem pro Cornelio Balbo: Huius uirtus præsens experta,
atq;

atque perspecta obtrectatorum uoce ledetur.

Ibidem: Quidam de communi conditione omnium nostrum deprecandæ maliuolentiæ causa breuiter commemorandum uidetur.

Ibidem: Veruntamen uigilijs nocturnis, & concione hominum institutum illud conceptum, atq; meditatum est.

In Antonium: De laude silebo, quæ gratissima memoria omniũ ciuium inclusa nõdũ autoritate publica testata est.

Idẽ de senectute: Agro bene culto, nihil potest esse usu uberius, specie ornatius, ad quem fruendum nõ modo non retardat, uerumetiam inuitat, atq; allectat senectus.

Idem in Paradoxis: An quisq; in potiundis uoluptatibus gloria se, & prædicatione effert?

Plautus in Bacchidibus: Consolandum mihi hic est.

Cicero Attico: Illud inest tamen commodi, quod & mihi, & cæteris amicis tuis nota fuit, & abs te aliquando testificata tua uoluntas.

Horatius: Oblitusq; meorum, obliuiscendus & illis.

¶ DVM particula, cum Expecto constructa.

Particula Dum, coniungitur ab perfectis illis autoribus cum uerbo expecto, mira cum elegantia, & pari prope modũ concordia, ut facile sit consyderantibus iudicare unũ illis, atq; eundem fuisse dicendi modum.

Expecto dum.

Plautus in Pseudolo: Ne expectetis dum redeam.

Idem in Casina: Ne expectetis dum illi ad eos exeant.

Terentius in Andria: Ego ne expectatis dum exeat huc?

Idem in Eunucho: Concedam hinc intro, atque expectabo dum ueniat.

Cicero Lucio Luceio: Sed ad properationem meam quidem interest non te expectare dum ad locum uenias.

Idem Bruto: Quod scribis te in Italia moraturum, dum tibi literæ meæ ueniant, si per hostem licet.

Eidem: De sororis autem tuæ filijs non expectaui Brute dū scriberes.

Idem Gn. Pompeio: Non expectaui dum mihi à te literæ redderentur.

Idem Attico: Ego in arcano operior dum ista cognosco.

Ibidem: Expecta amabo te dum Atticum conueniam.

Ibidem: De Aufidio & Palicano non puto te expectare dū scribam.

Idem in Piso. An ego expectem dum de te quinque & lxx. tabellæ diripiantur.

Idem in Verrem: Quid expectas, an dū ab inferis ille Maleolus exurgat?

In eundem: Nolite expectare dum omnes obeam oratione mea ciuitates.

Idem in Philippicis: Num expectas dum te stimulis fodiā?

Vergilius: Quid moror, an mea Pygmalion dum mania frater Destruat?

Vatinius Ciceroni: Si hoc expectandum sit, dum totum bellum conficiatur.

Cælius eidem: Saltem dū quid de Hispanijs scitur expecta.

Plancus eidem: Sciebam enim, & cautiùs erat consilium expectare me ad Isaram, dum Brutus trañceret exercitum.

Brutus eidem: Ego tibi ut antea scripsi, dum mihi à te literæ ueniant in Italia morabor.

Idem

Idem eidem: Noli expectare dum tibi gratias agam.

T. Liuius ab urbe condita: Expectare dum Consul, aut Dictator fiat.

Ibidem: Nec expectent dum à Roma legati ueniant.

Ibidem: Moratus dum milites ad prædam discurrent.

Ibidem: Moratus dum imperatores consuleret.

Ibidem: Expectantes dum ab hostibus clamor inciperet.

Idem de bello Punico: Paucos morati dies dū socij uenirēt.

Idem ab urbe condita: Nolite expectare dum fugiant.

Ibidem: Expectate dum uobis obuiæ ueniant.

Idem de bello Macedo. Paucos moratus dies dum se copiarum assequerentur.

¶ DIMINVERE. *to vorquien. to brachen.*

Diminuere caput, fores, postes, modo loquendi illorum ueterum est frangere: qui modus memoriæ mandandus est ei, qui bonæ Latinitatis caput diminuere non uult.

Plautus in Menechmis: Illi homini diminuam caput.

Idem in Bacchidibus: Nisi mauelis postes diminui securibus.

¶ CAPITIS diminutio apud Iurifconsultos.

Sed alia est Capitis diminutio apud Iurifconsultos, Est enim prioris status immutatio, ut testatur Caius eo titulo, lege prima. Antiqui tamen oratores de capite diminuere, & de capite demere dicebant.

Cicero in Verrem: Vnum hoc aliud Senatusconsultum reprehensum, secretumque est, ut quibus ille de capite dempsisset, ne pecunias in ærarium referrent.

Ibidem: Hoc nomine uidistis tritici modios de capite esse demptos.

Ibidem: Demit de capite Medinna. DC.

Ibidem: Coguntur Afrioni, id est, Pippæ, dare tantū, quantum erat de capite demptum.

Idem in Topicis: Gentiles sunt, qui inter se eodem nomine sunt, non est satis. & subdit: Quorum maiorum nemo seruitutem seruiuit. Abest etiam nunc, qui capite non sunt diminuti, hoc fortasse satis est.

Cæsar in comment. Illud quod deditioe ducis, & capitis diminutione sublatum est.

T. Liuius de bello Punico: Sero nunc desyderatis diminuti capite, abalienati iure ciuium.

¶ DEDVCERE.

Deducere, nota sunt huius uerbi uaria significata, quæ & à multis notata diligēter fuere: sed locus Ciceronis admonet, ut nos quoq; de eo aliquid dicamus: Cum Deducere inter cætera significet sponsam, uel amicā domū perducere, & itē significet de summa demere, uel detrahere, Cicero, qui facetijs scatebat, & dictis, cū mater M. Bruti Seruilia Iuniam Tertiam filiam, eādēq; C. Cassij uxore ad Cæsare, qui Mœchus caluus ob adulteriū dicebatur, deduxisset, ea deq; Seruilia paulopost ab Cæsare præciosum are paruo fundū emisset: Cæsaris libidinē cauillat⁹ circa uerbū Deduco, dicto peracuto proscidit. Equidē, inquit, quo melius emptū sciatis, cōparauit Seruilia hūc fundū, Tertia deducta.

3 ¶ INTERDVM Deduco significat comitari, siue domum perducere.

Terentius in Andria: Hic nunc non dubitat, quin sed ducturum neges.

Quidius

Ouidius de Ponto: At cū Tarpeias esse deductus in arces.

Horatius: Occurram in triuijs, deducam, nil sine magno
Vita labore dedit mortalibus.

Tibullus: Tempus erit cum me Veneris præcepta ferentē:
Deducat Iuuenum sedula turba senem.

T. Liuius de bello Pu. Dictator se magistratu abdicauit, priuatusq; de rostris descendit, turbæq; se immiscuit, ne deducendi sui causa populum de foro abduceret.

Ibidem: Tamen frequentes deduxerunt domum.

4 ¶ QVANDOQVE id uerbū significat de ratione, uel summa aliquid demere (ut diximus) siue detrahere.

Cicero de officijs: Hæc igitur talia circumspectanda sunt in omni officio, & consuetudo, exercitatioq; capienda, ut boni ratiocinatores officiorum esse possimus, & addendo, deducendóq; uidere, quæ reliqui summa fuit, ex quo quantū cuiq; debeat intelligas.

Africa. de Iure dotium: lege, Pater: Deducta parte tertia, reliqua sibi dos reddatur.

Idē eodē ti. Vno pluribusue filijs superstitib⁹ deducta parte.

5 ¶ QVANDOQVE Deducere, ut diximus, significat sponfam ad maritum, uel amicam ad amantem perducere.

Cic. in Ver. actione iij. Hic est Decimus, ad quem iste deduxerat Tertiam Isidori Mimi filiam, ui abductam ab Rhodio tibicine huius Tertiae plus etiam q̄ Pippæ, plus q̄ cæterarum, ac propè dicam tantum apud istum in Siciliensi prætura autoritas ualuit, quantum in urbana Chelidonis.

Ouidius de Fastis:

Cum primum Cupido Venus est deducta marito.

Terentius

Terentius in Ecyra: Vt ad pauca redeam, uxorem deducit domum.

Tibullus: Vt iuueni primum uirgo deducta marito.

¶ Hoc quoq; considerandum est, Tertia filia cum dicitur, nomen propriū, nō numeri esse, nam id frequēs reperitur.

Cicero in Verrem actione quinta: Huc Tertia illa perducta per dolum atq; insidias à Rhodio Tibicine. & subdit: Sic hanc Tertiam dilexit, ut eam secū ex prouincia exportaret.

Ibidem actione sexta: Sed eo ipso tempore cum esset in litore Tertia illa tua, quam tecum deportabas, erat in omnium conspectu.

Asco. Pedia. Nam Tertiam Scæuolæ filiā dimissam à Pompeio in matrimonium duxerat.

Vulpianus de conditio. lege, Hæc conditio: In domum mariti deducta est.

Scæuola de donatio. lege, Seia Sempronio cum certa die nuptura esset, anteq; domum deduceretur, tabulæq; dotis signarentur, donauit tot aureos.

Papinianus de Iure dotium: lege, Dotis: Nam si minor annis duodecim, ut maior deducta sit, tunc primum petetur.

σ ¶ DEDUCERE item significat, quod redigere.

Catullus: Huc est mens deducta tua, mea Lesbica cura.

7 ¶ POSTREMO omissis cæteris, in alio significato Deducere significat Auocare, & à proposito remouere.

Cic. in Cati. Si impendens patriæ periculum, me necessario de hac animi lenitate deduxerit.

Idem Terentiæ: Neq; legis improbissimæ pœna deductus est, quo minus hospicij, & amicitia ius, officiūq; præstaret.

Deferre

DEFERRE.

DEferre nomen nō est proprie accusare, sed ante accusa- ^{anbzigen}
tionē apud iudicem, uel magistratum aliquem de ali-
quo crimine denunciare, unde Delator dictus est, ut clare
infra ostendetur.

Cicero in Verrem: Serui cuiusdam nomen defertur, is accu-
satur, ficti testes in eum dantur, rem cunctus senatus Cati-
nensium iudicat.

Terentius de bonis possessis: lege, Eum patronum: Qui no-
men detulit accusasse intelligēdus est, nisi abolitionē petat.

Plautus in Aulularia: Ad tres uiros ego deferam tuū nomē.

Cicero pro Cluen. Atq; ut intelligatis Cluentium non accu-
satorio animo, non ostentatione aliqua, aut gloria addu-
ctum: sed nefarijs insidijs proposito ante oculos uitæ peri-
culo, nomen Opianici detulisse, paulo longius exordium
causa rei demonstrandæ petam.

Idem in Verrem: Ego sic intelligo iudices cum de pecunijs
repetundis nomen cuiuspiam deferatur.

Ibidem: Nomen hominis audacissimi detuli.

Idem pro M. Cælio: Nisi iterum eadem de re suo familiari
absoluto nomen hic detulisset.

Idem pro Cluentio: Et clarissima uoce se nomen Opianici,
si interfectum Marcum Aurium comperisset, delaturum
esse testatur.

Ibidem: Nam Cluentius iudices primū nomen eius detulit.

Idem Quinto Ciceroni: Paulus noster cum testis productus
esset, in Sextium confirmauit se nomen Vatini delaturū.

Idem in Verrem: Eiusdem rei nomen detulerunt.

Ibidem: Ait, si liceret nomen absentis deferre se uelle.

Ibidem: Nuper cū in Publium Gabinium uir fortissimus, & innocētissimus, Lutius Piso delationē nominis postularct.

Cicero pro domo sua: Nomen Sexti Pompeij detulit.

Idem pro Sex. Roscio Amerino: Qui Sex. Ros. nomen deferendum curauit.

Idem pro L. Murena: Dixi in senatu me nomen Consularis candidati delaturum.

¶ DESCRIBERE, Exscribere.

DEscribere quid significet omnes norunt, neq; enim nos manifesta, ac in propatulo posita uano labore tentamus, sed latentia, & minus uulgaria, quæ pauci curauere, in lucem proferimus, ut hac nostra industria non inanem ostentationem, uerum aliquam literariæ Reipub. utilitatem quæsisse uideamur. Est enim alio dicendi modo describere, & exscribere, id quod ineptissime, ac barbare potius uulgo copiare dicitur, uel transumere, aut trāscribere, no uis & inusitatis uerbis, quæ, qui imitantur Latinitate omni penitus indigni sunt.

Cicero Cornificio: Dicam tuis, ut eū librū si uelint describāt.

Idem Attico: Quem librum ad te mittam, si descripserint librarij.

Eidem: Poëta ineptus, & tamen scit nihil, sed est non inutilis, describo, & remitto.

Eidem: Dicta eius, & conciones describunt.

Eidem: Epistolam meam, quod promulgatā scribis esse, nō fero moleste, quin etiam ipse multis dedi describendam.

Ad eundem: Varroni quidem, quæ scripsi te autore, ita pro-
pero

pero mittere, ut iam Romam miserim describenda. & subdit: Scripsi enim ad librarios, ut fieret tuis si tu uelles describendi potestas.

Idē in Verrem: Quasi exscribendi potestatem non haberet. Idem in Antonium: Literas tibi ille mittat de sua spe rerum secundarum suarum tu eas letus proferas, recites, describendas etiam des improbis ciuibus.

In Verrē: Tabulas in foro summa hominū frequētia exscribo, adhibentur in exscribendo de conuentu uiri primarij.

Idē in Academicis quæstiōibus: Qui se illa audiuisse Romæ de Philōe, & ab eo ipso illos duos libros dicerēt descripsisse.

T. Liui⁹ ab urbe con. Iussi indytas Solonis leges describere.

Paulus: Quemadmodum testamenta &c. lege, Omnibus: Quicumq; dederant tabulas testamenti inspicere, uel etiam describere, inspiciendi, describendiq; potestatem facturum se prætor pollicetur.

Vulpianus eodem titulo: lege, Tabularum: Diem autem, & consulē Tabularum nō patitur prætor describi, uel inspicere, idcirco nequid etiam fiat falsi.

DISCEDERE, Recedere à conditione.

Discedere, Recedere à conditione, à persona, à statu, est, quod immutare conditionem, personam, statum.

Cicero de officijs: Hostis, quem nunc peregrinum dicimus, quanq; id nomen durius efficit, iam uetustas à peregrino enim iam recessit.

Modestinus de usufructu: lege, Titio: Usufructus inutiliter legari intelligitur in id tempus uidelicet collatus, quo à persona sua discedere incipit.

¶ DARE bibere. Miscere.

Non multi (ut reor) aduerterunt, quo nam modo proprie, atq; uno uerbo latine dicatur Dare bibere, uel daripotum, quod Grecanico uerbo aliqui improprie Propinare dicunt, cum Propinare proprie præbiberè sit, uel prægustare, & id uerbum diuersis modis quãdoq; proferatur. Sed nos cum Latine loqui curamus, Latina potius adducimus. Miscere igitur præter alia significata uno uerbo id est quod duobus uerbis dicitur, Dare bibere, utrumq; tamen elegans.

Terentius in Andria: Post deinde quod iussi, ei date bibere.
Cato de Re rustica: Bis in die id faciet, meridie bibere dato.
Cicero de finibus bonorum & malorum: Dico ergo in eadè uoluptate eum qui alteri misceat mulsum, ipse non sitiens, & eum qui illud sitiens bibat.

Ouidius in Metamorphosi:

Arripit Iliaden, qui nunc quoq; pocula miscet:
Inuitaq; Ioui nectar Iunone ministrat.

¶ DIFFERTVM, Confertum, Refertum.

Differtum & confertum inter se differunt: Nam differtum id est quod refertum, utrumq; enim plenum significat. Confertum uero id est, quod densum. Sed confertum & refertum à suis uerbis Refercio & Confercio descendere comperi. Differti autem uerbum non comperi.

Cicero pro P. Sextio: Meministis tum iudices corporibus ciuium Tyberim repleri, cloacas refeciri.

Varro de Re rustica: Quo facto non modo nõ desistunt pugna, sed etiam confercunt se lingentes.

¶ Differtum

¶ DIFFERTVM.

Hora. in sermo. Inde forum Appi, Differtū nautis caupo-
nibus, atq; malignis.

Idem in epistola: Differtum transire forum, populūque
iubebat.

¶ CONFERTVM, Confertissimū, & Confertim aduerbiū.

Cæsar in commen. Vt nuncq; conferti, sed rari, magnisq; in-
teruallis præliarentur.

Ibidem: Neq; à tanta multitudine coniecta tela conferti ui-
tare poterant.

T. Liuius de bello Punico: Alij ad exitus theatri conferti ob-
sistunt.

Idem ab urbe conditā: In confertos uehientes euntem ferox
uiribus transfigit.

Idē de bello Punico: Cæteros cōfertos in media ualle recepit.

Ibidem: Deinde rari in confertos illati.

Idem de bello Macedonico: Turba conferta iter clausit.

¶ CONFERTISSIMVM.

Cæsar in comment. Qua parte hostium confertissima uisa
est, erupit.

T. Liuius ab urbe condita: In confertissima turba prope re-
gium Tribunal constitit.

Ibidem: Eò se in turbam confertissimam recipit.

Idem de bello Punico: Per confertissimam hostium turbam
impetum facit.

¶ REFERTVM.

T. Liuius de bello Punico: In agrum Picenum auertit iter
refertum præda.

¶ CONFERTIM aduerbium.

T. Liuius ab urbe condita: Cum confertim Romani, ut solent, densatis excepissent scutis.

Idē de bello Punico: Quo acrius & confertim magis utrinque pugnabatur.

Idem de bello Macedonico: Confertim pugnant & cædunt.

¶ DARE negotium.

DARE negotium, id est, quod multi inepte dicunt, Committere, modus est loquendi felicissimi illius temporis, memoriæ cum alijs mandandus.

Cicero in Verrem: Dat amico suo cuidam negotium, qui tū magister erat eius societatis ut diligenter caueret.

Salustius in Catilina: Igitur P. Umbreno cuidam negotiū dat, uti legatos Allobrogum requirat.

Lentulus Ciceroni: Permissum est ijs, ut dum ipsi uenirent, darent negotium qui Asiam obtineant.

Idem Rufo: Non habui cui potius id negotij darem, quam tibi.

¶ DARE pœnas. *pœnitentiæ facere. luere.*

DARE pœnas, id est, quod uulgo dicunt, Fecit pœnitentiā: sed hic modus loquendi obseruandus est.

Vergilius: Dabis improbe pœnas.

Lentulus Ciceroni: Spero celeriter eum pœnas daturum.

¶ DARE auribus.

DARE auribus, hoc est, assentari, blandiri.

Trebonius Ciceroni: Noli putare mi Cicero, me hoc auribus tuis dare.

DARE se in pedes, Dare se in uiam, modus est loquendi illorum

rum ueterum, hoc est, pedibus fugam agere, & ad iter se parare. Posterius hunc quoque modum, ut plerumque deprauarunt. Plautus in captiuis: Me ne uis dem ipse in pedes?

Terentius in Eunuchis: Ego me in pedes, quantum queo, in Angiportum quendam desertum indo.

Cicero Terentia: In uiam quod te des hoc tempore, nihil est.

¶ DII faciant. *got gift*

DII faciant, optantis est, & hic modus loquendi per se elegans est, significatque id, quod utinam.

Cicero in Verrem: Dii faciant ut rei militaris, ut belli mentionem facere audeas.

¶ DII meliora. *got bēert*

DII meliora, modus optandi imperfecto sermone, sed modus loquendi ita obtinuit.

T. Li. de bello Macedonico: Perturbata dii meliora inquit.

¶ DE meliore nota commenda.

DE meliore nota commenda, modus dicendi illius eruditissimi sæculi.

M. Curius Ciceroni: Sulpitio successor nos de meliore nota commenda.

Catullus: Quisquis de meliore nota.

¶ DISSIMVLARE. *njt willen vstaen*

Dissimulare, inter cætera est fingere, non intelligere quæ dicuntur, uel aguntur.

Cicero Attico: Itaque mei ipsum commouerat, sic absurde & aspere uerbis, uultuque responderat, dissimulaui dolens.

¶ AEDIFICARE nauem.

Aedificare nauem ferè absurdum, aut nouum multorum auribus

auribus uidetur: est tamen dicendi modus apud ueteres
usitatissimus.

Plautus in Mercatore: Aedificat nauem gerariam & mer-
ces emit.

Cicero in Verrem: Nauem uero maximam triremis instar
pulcherrimam, atq; ornatissimam palam aedificatam sum-
ptu publico sciente Sicilia per magistratū, senatūmq; Ma-
mertinum tibi datam, donatamq; esse dico.

Ibidem: Legati principes, & publice tibi nauē aedificatam, &
priuatim seipso abs te spoliatos, expilatosq; esse dixerūt.

Ibidem: Qui nauis istius aedificandae publice praefuit.

Ibidem: Nauē deniq; maximā, quam onustam furtis in Ita-
liam mitteret apud istos faciendā, aedificandamq; curauit.

Eidem: Aedificauerint ne nauem onerariam.

Eidē: De tua pecunia constare aedificatam esse eam nauem.

Idem pro lege Mani. Qui posteaq; maximas aedificasset, or-
nassetq; classes.

Cæsar in comment. Imperat quos legionibus praefecerat, uti
quā plurimas possent naues aedificandas, ueteresq; refi-
ciendas curent.

ES & ADES.

ES, & **ADES**, indicatiuum & imperatiuum est, sed impe-
randi modo ab antiquis uoce es frequentius, q̄ sis dici-
tur, quod iam in desuetudinem per negligentiam uenit.

Terentius in Andria: Ades dum paucis te uolo.

Idem in Adelphis: Modo bono animo es, duces uxore hanc
respondetur, bono animo es inquis?

Cicero in somnio Scipionis: Quem ut agnouit, corruui, sed ille
ades